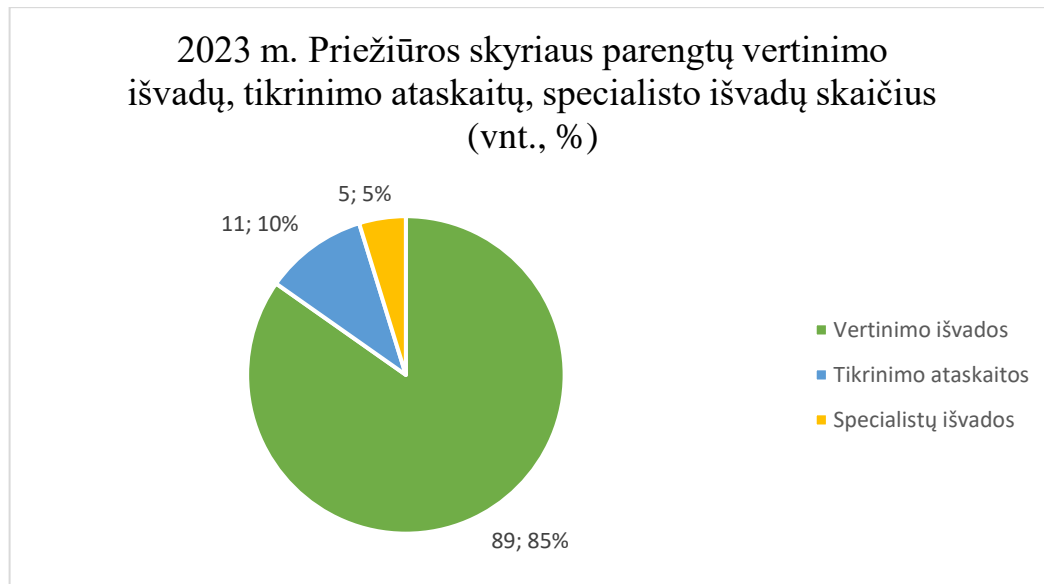

Viešųjų pirkimų tarnybos Priežiūros skyriaus 2023 m. veiklos apibendrinimas

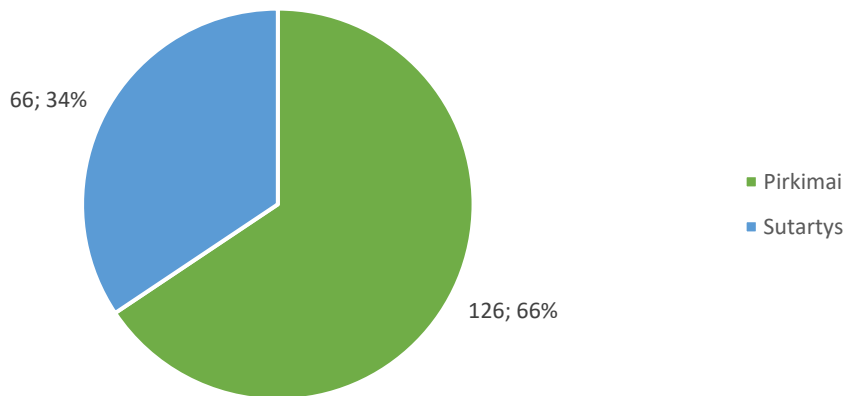
2023 m. Priežiūros skyrius parengė 89 vertinimo išvadas, 11 tikrinimo ataskaitų ir 5 specialisto išvadas. Vertinimų metu buvo įvertinti 126 pirkimai ir 66 sutartys, taip pat, parengta vertinimo išvada dėl AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupei priklausančių ūkio subjektų (UAB „Geležinkelio tiesimo centras“, UAB „LTG Wagons“, UAB „Rail Baltica statyba“) atitikties perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto statusui, apibrėžtam Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) 2 straipsnio 25 dalyje ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų įstatymo (toliau – PĮ) 4 straipsnyje, bei vertinimo išvada dėl UAB „Ignitis renewables“, UAB „Gamybos optimizavimas“, UAB „Elektroninių mokėjimų agentūros“ ir UAB „Ignitis renewables projektai“ PĮ 38 straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos (CVP IS skelbti planuojamų atlikti pirkimų suvestinę) tinkamo vykdymo:

Grafikas Nr. 1

Grafikas Nr. 2

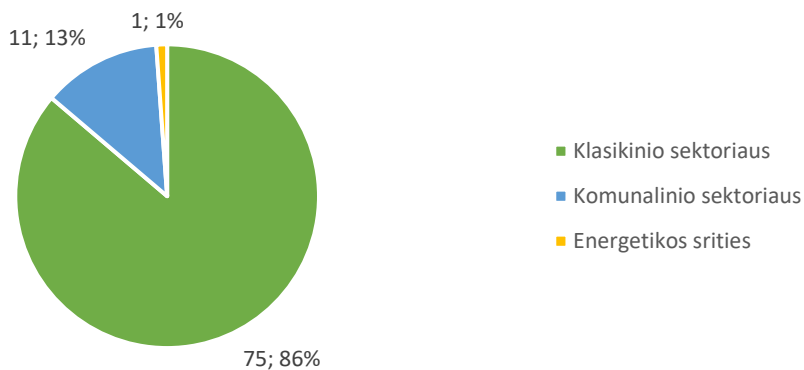
Įvertintų pirkimų ir sutarčių skaičius (vnt., %)

75 vertinimo išvados parengtos dėl klasikinio sektoriaus pirkimų vykdytojų įvykdytų viešųjų pirkimų ir (ar) viešojo pirkimo sutarčių, 11 vertinimo išvadų – dėl komunalinio sektoriaus pirkimų vykdytojų įvykdytų pirkimų ir (ar) sudarytų sutarčių, bei 1 vertinimo išvada dėl įmonių, veikiančių energetikos srityje¹. Viešųjų pirkimų, vykdomų pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymą, ir koncesijų 2023 m. Priežiūros skyrius nevertino. Atlikti 59 daliniai vertinimai (vertinta tik tam tikru (-ais) aspektu (-ais)) ir 28 išsamūs vertinimai. 17 vertinimo išvadų rengimo metu buvo pateikti įpareigojimai pirkimų vykdytojams dėl pirkimų procedūrų ir / ar dėl sutarčių sudarymo procedūrų sustabdymo.

Grafikas Nr. 3

Vertinimo išvadų pasiskirstymas pagal pirkimų / sutarčių vykdymui taikytiną teisinį reglamentavimą

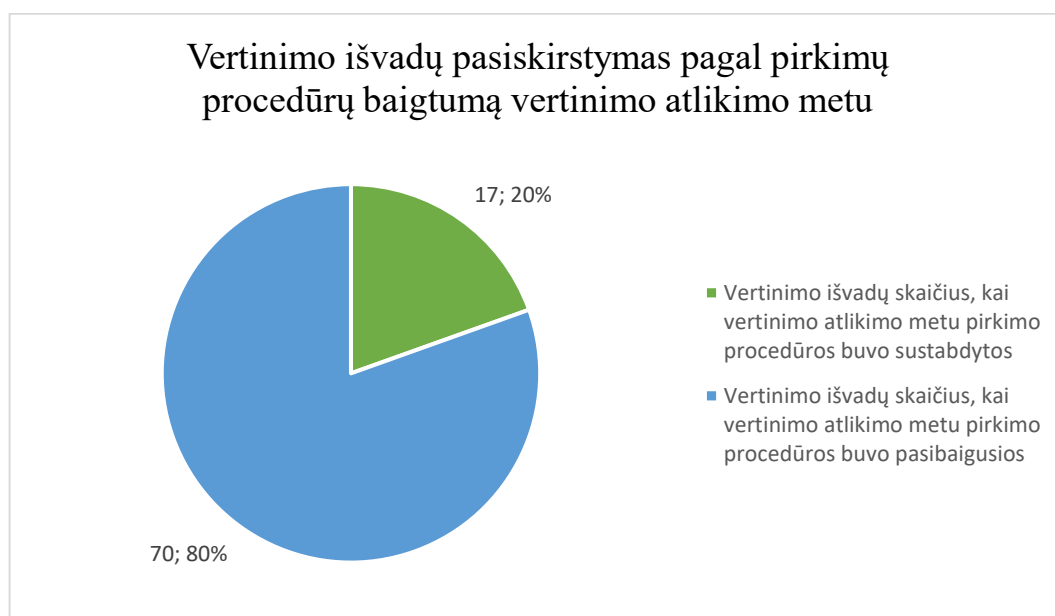
¹ Vertinimo išvada, parengta dėl pirkimų, vykdytų, vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo 28 straipsnio 1 ir 2 dalimis ir įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklėmis.

Į šią apimtį neįtrauktos vertinimo išvados dėl PV statuso, dėl PĮ nustatytos pareigos CVP IS paskelbti planuojamų atlikti pirkimų suvestinę, ir specialisto išvados.

Grafikas Nr. 4

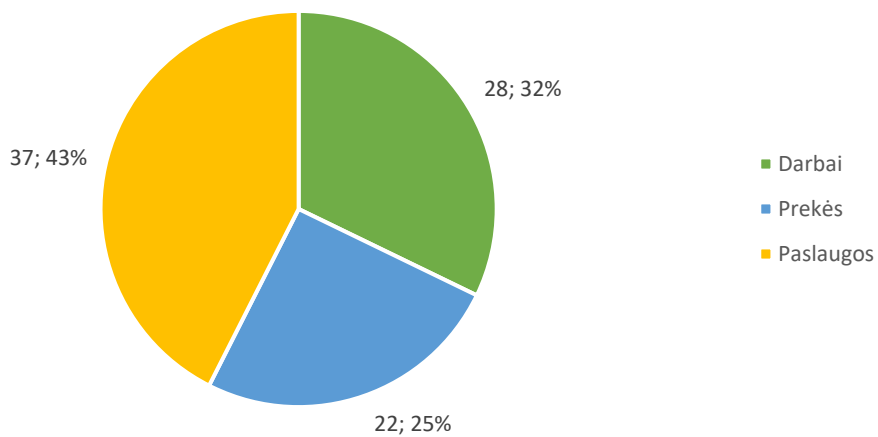

Grafikas Nr. 5

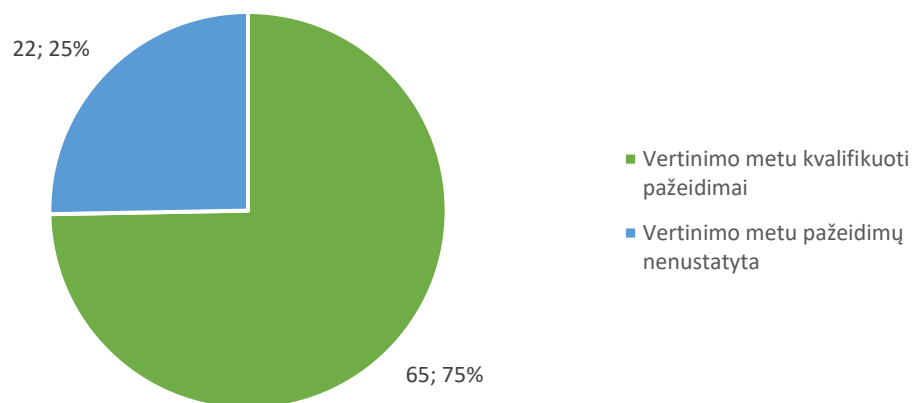
Grafikas Nr. 6

Vertinimo išvadų skaičius pagal pirkimo objekto rūšį

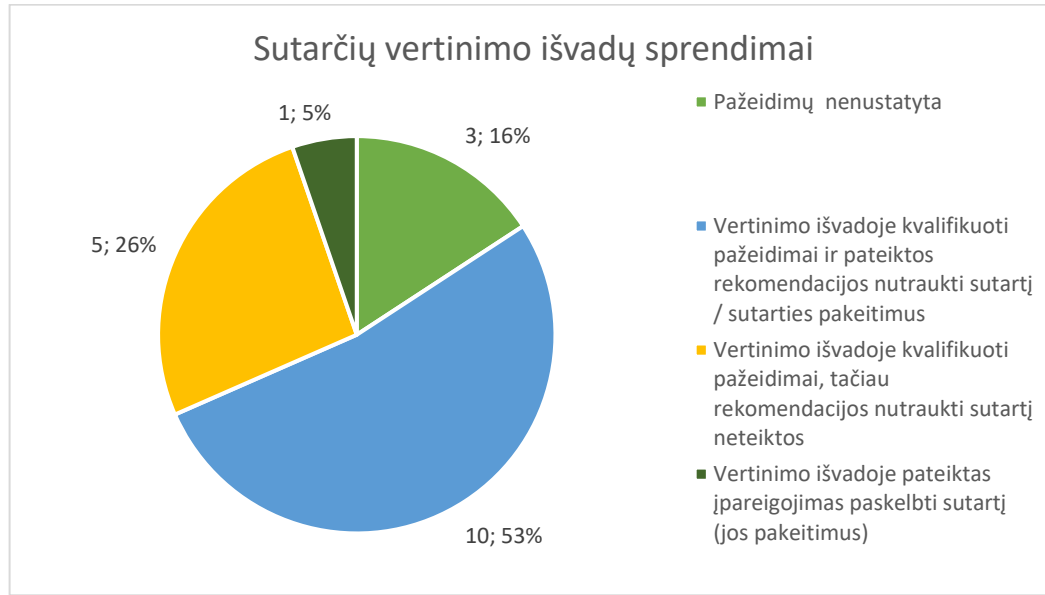
Grafikas Nr. 7

Vertinimo išvados pagal (ne) nustatytus pažeidimus

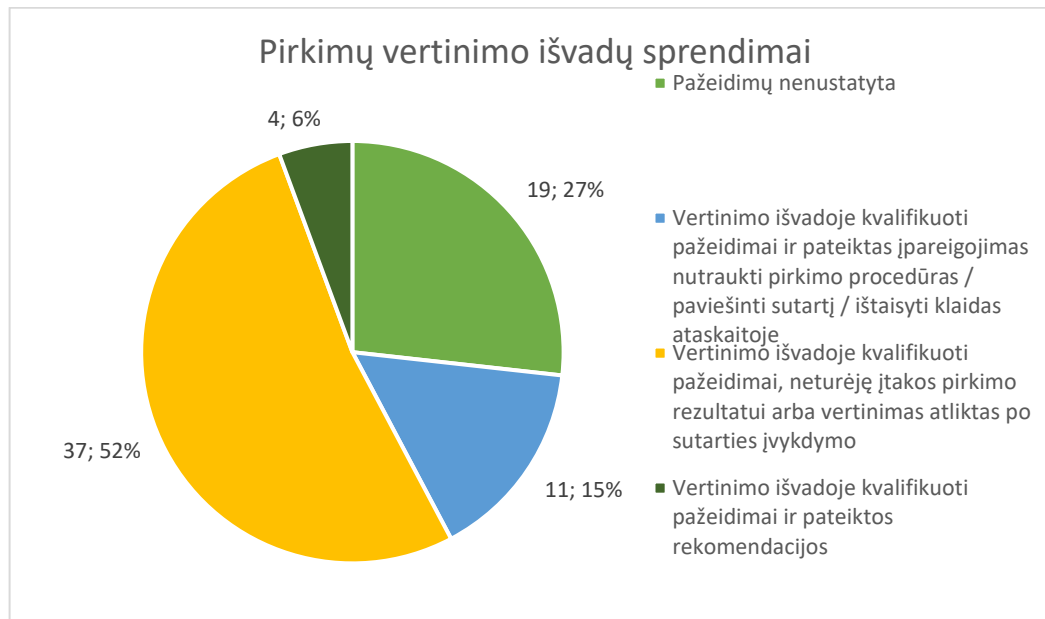

Vertinimo išvadose pirkimų vykdytojams buvo pateikta 15 įpareigojimų, iš kurių 12 įpareigojimų įvykdyta, o dėl 3 įpareigojimų yra pateikti skundai teismui ir šiuo metu vyksta teismo procesas. Taip pat, vertinimo išvadose pateikta 13 rekomendacijų, iš kurių 7 rekomendacijas pirkimo vykdytojai įvykdė, dėl 1 rekomendacijos neįvykdymo perduotas skundas prokuratūrai, o dėl 6 rekomendacijų įvykdymo Priežiūros skyrius atlieka stebėseną.

Grafikas Nr. 8

Grafikas Nr. 9

Lentelėje Nr. 1 pateikiama informacija apie vertinimo išvadose kvalifikuotus pažeidimus.

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Pažeidimo apibūdinimas	Išvadų, kuriose kvalifikuotas šis pažeidimas, skaičius
1.	Viešųjų pirkimų / pirkimų principų pažeidimai	42
2.	Viešųjų pirkimų / Pirkimų tikslų pažeidimai	15
3.	Pažeidimai, susiję su netinkamu viešojo pirkimo / pirkimo būdo parinkimu	15
4.	Pažeidimai, susiję su nepagrįstu viešojo pirkimo / pirkimo neskaidymu į dalis	2
5.	Pažeidimai, susiję su kvalifikacijos reikalavimais tiekėjams / dalyviams	12
6.	Pažeidimai, susiję su techninės specifikacijos reikalavimais	5
7.	Pažeidimai, susiję su pasiūlymų ekonominio naudingumo vertinimo kriterijais	1
8.	Procedūriniai pažeidimai*	25
9.	Pažeidimai, susiję su sutarčių sudarymu, vykdymu, keitimu, viešiniu	26
10.	Pažeidimai, susiję su netinkamu pirkimų suvestinės, ataskaitų skelbimu	6
11.	Kiti pažeidimai**	2

* pašalinimo pagrindų nebuvimo vertinimas, pretenzijų (ne)nagrinėjimas, konfidencialumas, pasiūlymų vertinimas ir kt.

** pažeidimai, susiję su melagingą informaciją pateikusių ir nepatikimų tiekėjų išviešiniu, kainodara, pagrindimu (ne)pirkti iš CPO.

Pirkimų vykdytojų veiklos tikrinimų rezultatai:

2023 m. Priežiūros skyrius parengė 11 pirkimo vykdytojų² tikrinimo ataskaitas. 5 tikrinimų metu buvo tikrinami pirkimų vykdytojų³ 2021 m. pirkimai ir sutartys. Šių tikrinimų metu iš viso buvo patikrinta 115 sutarčių, kurių bendra vertė – 73 164 703,36 Eur su PVM, ir 120 pirkimų, kurių bendra

² Zarasų rajono savivaldybės administracija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, UAB „Šiaulių vandenys“, Kauno rajono savivaldybės administracija, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos, VšĮ Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos, VšĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Nacionalinis vėžio institutas, VšĮ Klaipėdos universiteto ligoninė.

³ Zarasų rajono savivaldybės administracija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, UAB „Šiaulių vandenys“, Kauno rajono savivaldybės administracija.

vertė – 121 465 928,90 Eur be PVM. 6 tikrinimų metu buvo tikrinama pirkimų vykdytojų⁴ viešųjų pirkimų valdysena, susijusi su viešųjų pirkimų planavimu ir pasirengimu viešiesiems pirkimams, bei įvertinti 2022 m. – 2023 m. pirkimų rodikliai.

UAB „Šiaulių vandenys“ tikrinimo ataskaitoje buvo pateiktas 1 įpareigojimas paviėšinti pirkimus laimėjusių dalyvių pasiūlymus pilna apimtimi. Įpareigojimas įvykdytas.

Tikrinimų metu vieni iš aspektų, į kuriuos buvo atkreiptas dėmesys: pirkimų plano pokytis⁵, pirkimų, kuriuose ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik pagal kainą, žaliųjų pirkimų, neskelbiamų pirkimų kiekis. Apibendrinti duomenys pateikiami lentelėje:

Lentelė Nr. 2

Eil. Nr.	Pirkimų vykdytojas	Pirkimų plano pokytis			Pirkimų, kuriuose ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas tik pagal kainą, dalis ⁶	Įvykdytų žaliųjų pirkimų dalis ⁷	Neskelbiamų pirkimų dalis
		Pagal skaičių	Pagal vertę	Pirkimų plano įvykdymo dalis			
1.	Zarasų rajono savivaldybės administracija*	39 proc.	36 proc.	66 proc.	93,2 proc.	1 proc.	0,88 proc.
2.	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas*	10 proc.	36 proc.	79 proc.	85,3 proc.	11,5 proc.	1,5 proc.
3.	VĮ Klaipėdos valstybinio	95 proc.	108 proc.	53,45 proc.	37,0 proc.	7,3 proc.	11,29 proc.

⁴ Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos, VšĮ Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos, VšĮ Respublikinė Klaipėdos ligoninė, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Nacionalinis vėžio institutas, VšĮ Klaipėdos universiteto ligoninė.

⁵ Buvo vertinama, kiek pakito pirkimų planas (pagal pirkimų skaičių ir vertę) lyginant pirkimų plano duomenis metų pradžioje ir metų pabaigoje.

⁶ 2021 m. bent 30 proc., o 2022 m. 50 proc. visų pirkimo vykdytojo per kalendorinius metus atliekamų supaprastintų (išskyrus mažos vertės) ir tarptautinės vertės pirkimų turi būti atliekami, pasiūlymų vertinimui taikant VPI 55 straipsnio 1 dalies 1 arba 2 punktuose / PĮ 64 straipsnio 1 dalies 1 arba 2 punktuose nustatytus vertinimo kriterijus.

⁷ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 478, nuo 2021 m. liepos 1 d. iki 2021 m. pabaigos turi būti įvykdyta ne mažiau kaip 10 proc., 2022 m. – ne mažiau kaip 50 procentų Žaliųjų pirkimų.

	jūrų uosto direkcija*						
4.	UAB „Šiaulių vandenys“**	30 proc.	102 proc.	91,17 proc.	98,1 proc.	0,7 proc.	0 proc.
5.	Kauno rajono savivaldybės administracija*	19 proc.	-	81,29 proc.	89,3 proc.	3,3 proc.	20 proc.
6.	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos**	153,96 proc.	103,21 proc.	-	97,4 proc.	12,8 proc.	6 proc.
7.	VšĮ Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos**	126 proc.	72 proc.	-	86,8 proc.	31,2 proc.	3,98 proc.
8.	VšĮ Klaipėdos universiteto ligoninė**	34,67 proc.	52,59 proc.	-	99,9 proc.	18,6 proc.	0 proc.
9.	Nacionalinis vėžio institutas**	-	-	-	99,98 proc.	25,7 proc.	2,6 proc.
10.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija**	42 proc.	1053,5 proc.	-	66 proc.	17,3 proc.	0 proc.
11.	Respublikinė Klaipėdos ligoninė**	15,17 proc.	11,52 proc.	-	86,7 proc.	21,2 proc.	0 proc.

* Vertinti 2021 m. duomenys.

**Vertinti 2022 m. duomenys.

Tikrinimo ataskaitose pirkimų vykdytojams pateiktos šios pagrindinės rekomendacijos:

- Siekiant efektyvinti pirkimų planavimo procesą ir išvengti pirkimų plano tikslinimo dėl pirkimo pradžios ketvirčio, pirkimo vertės, sutarties vykdymo termino, BVPŽ kodo keitimų, bei pirkimų plano

papildymo nuolatinio poreikio pirkimais, reikalingais užtikrinti nepertraukiamai įstaigos veiklai, rekomenduota laiku išreikšti pirkimų poreikį.

- Rengiant pirkimų planą, šį procesą vykdyti lygiagrečiai su strateginio planavimo procesu. Taip pat, rekomenduota ateinančių metų pirkimų planą pasitvirtinti ne vėliau, kaip einamųjų metų paskutinį ketvirtį.

- Siekiant užtikrinti tinkamą pirkimų valdyseną, rekomenduota paskirti pirkimų proceso koordinatorių, kuris užtikrintų visų pirkimų procese dalyvaujančių subjektų veiksmų derinimą, keitimąsi informacija, organizuotų bendravimą su tiekėjais, svarbių pirkimų strategijos aptarimą aukščiausių vadovų lygmenyje, taip pat dalyvautų derinant pirkimų planavimo procesą su strateginio planavimo procesu ir pan.

- Atliekant tarptautinius ir supaprastintus (ne mažos vertės) viešuosius pirkimus taikyti VPĮ / PĮ nustatytus, taip pat ir kitus galimus teisėtus būdus bei priemones tiriant rinką, įvertinant viešosios konsultacijos metu gautus pasiūlymus, kurie padėtų sprendžiant ne tik pirkimo dalyvių konkurencingumo klausimą, bet ir prevenciškai atskleistų pirkimo dokumentuose nustatytų sąlygų ydingumą ir problemas. Siekiant užtikrinti maksimalią konkurenciją, prieš pirkimų atlikimą visada naudotis poreikių bei rinkos tyrimo⁸, rinkos konsultacijų⁹ ir techninių specifikacijų projektų viešinimo instrumentais, naudoti daugiau alternatyvių priemonių (pvz., išankstinių skelbimų apie pirkimus skelbimas, informacijos sklaida per visuomenės priemones ir socialinę mediją ir pan.). Taip pat, rekomenduota patiems pirkimų vykdytojams veikti proaktyviai, t. y., pastebėjus, kad rinkos konsultacija nesidomi arba domisi tik mažas tiekėjų skaičius, pirkimo vykdytojas galėtų kreiptis į tiekėjus tiesiogiai ir paskatinti juos dalyvauti rinkos konsultacijose bei pirkimuose.

- Siekiant VPĮ nustatytų rodiklių ir tikslų, rekomenduota pirkimams galimus taikyti kriterijus vertinti jau pirkimų plano rengimo etape.

- Pasiūlymų vertinimui taikyti kainos ir kokybės kriterijus, o, nustatant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus, naudotis VPT parengtomis šių kriterijų nustatymo ir taikymo gairėmis¹⁰.

- Pasirengti darniųjų pirkimų strategiją, kurioje būtų aptartos darniųjų pirkimų vykdymo galimybės, kiti su darniųjų pirkimų vykdymu susiję klausimai (pvz., pirkimų sritys, kuriose būtų taikomi darniųjų pirkimų reikalavimai, pirkimų proceso etapai, atsakingi asmenys, kontrolės mechanizmas ir pan.). Šio tikslo įgyvendinimui pirkimų vykdytojai turi atsakingai ruoštis jau pirkimų planavimo etape, vykdydami rinkos tyrimus, rinkos konsultacijas, bendradarbiaudami su tiekėjais. Darniųjų pirkimų strategiją susieti su savo ilgalaikiais strateginiais tikslais ir paskirti asmenį, atsakingą už šių reikalavimų išpildymą.

- Paskirti asmenį, kuris domėtųsi darniųjų pirkimų aktualijomis, teisiniu reguliavimu, jo pokyčiais bei būtų atsakingas už tinkamą teisinių reikalavimų dėl socialinių, inovatyvių ar žaliųjų pirkimų dalies laikymąsi išpildymą. Šiame kontekste rekomenduota naudotis VPT parengta mokomąja medžiaga bei informacija, patalpinta VPT interneto svetainėje: [Darnieji pirkimai | Viešųjų pirkimų tarnyba \(lrv.lt\)](#).

⁸ Mokomoji medžiaga <https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/360016520540-Poreiki%C5%B3-bei-rinkos-tyrimas>.

⁹ Mokomoji medžiaga https://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/mp/rinkos_konsultaciju_gaires.pdf.

¹⁰ [ENPV_gaires.pdf \(lrv.lt\)](#).

- Pasibaigus finansiniams metams bei po kiekvieno strategiškai svarbaus viešojo pirkimo atlikti pirkimų planavimo ir atlikimo, sutarčių vykdymo proceso analizę¹¹, ja remiantis peržiūrėti ir tobulinti pirkimų planavimo ir vykdymo procesą, atliktos analizės rezultatais pasidalinti su visais pirkimų procese dalyvaujančiais asmenimis, vadovybe.

- Siekiant sumažinti nesėkmingai pasibaigusių pirkimų dalį – įsivertinti pirkimų, pasibaigusių be sutarties sudarymo, priežastis ir tobulinti rinkos tyrimo atlikimo turinį tais aspektais, stiprinti komunikaciją su tiekėjais, reguliariai nustatytų priežasčių analizių aptarimus su pirkimų poreikio teikėjais, pirkimų iniciatoriais, pirkimo komisijos nariais, perkančiosios organizacijos vadovybe.

- Įsivertinti galimybę dėl informacijos dokumentų ir procesų valdymo sistemos sukūrimo, į funkcionalumus įtraukiant ne tik įprastus (formų pirkimų poreikiui surinkti talpinimas, pirkimų plano rengimas, pirkimų inicijavimo veiksmų atlikimas), bet ir susijusius su kontrole bei grįžtamoju ryšiu tarp visų procese dalyvaujančių asmenų, pvz., automatinė terminų laikymosi kontrolė, automatinių pranešimų siuntimas ir pan., kad, pvz., atsakingi asmenys galėtų operatyviai, esamu laiku keistis informacija, gauti vieni iš kitų grįžtamąjį ryšį, stebėti pirkimo procesą, užtikrinti paprasčiau vykdomą ir efektyvesnę kontrolę, efektyvinti patį pirkimų procesą.

- Asmenims, dalyvaujantiems pirkimų procese, nustatyti į šį procesą orientuotus, konkrečius veiklos rodiklius, sukurti kontrolės ir vertinimo sistemą.

- Rekomenduota kvalifikacijos kėlimo mokymus organizuoti visiems viešųjų pirkimų procese dalyvaujantiems asmenims (pirkimų poreikio formuotojams, pirkimų iniciatoriams, pirkimų organizatoriaus, viešojo pirkimo komisijos nariams ir kt.), kelti specialistų kvalifikaciją, susijusią su pasiūlymų ekonominio naudingumo vertinimu bei darniaisiais pirkimais Taip pat, rekomenduota sekti VPT skelbiamą informaciją, aktualius VPĮ ir jį įgyvendinančių teisės aktų pakeitimus, dalintis VPT parengta mokomąja medžiaga su pirkimo procese dalyvaujančiais asmenimis.

---

¹¹ Pvz., gali būti analizuojami Švieslentės skelbiami rodikliai.